



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

Rigmor Leknes, Vefsn kommune

Gerd S. Måren, Oppdal kommune

Bjarte Stølås Storli, Sveio kommune



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

- **Spørsmål og diskusjonar frå FFF si Facebook-side**
- **Interpellasjonar**
- **Medverknad**



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Nyval**

Ved nyval av varamedlem til politisk utval, kan ein velja ein person som ikkje stilte til val i 2019, men som er medlem av partiet?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Ja, ein skal berre velja «fra den samme gruppen» som medlemmen som går ut tilhørde, jf. § 7-10, fjerde avsnitt.

Ver obs på kjønnsrepresentasjonen, «hvis det er mulig».



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Uavhengig / Representant skiftar parti i perioden**

Kva gjer ein med representantar som seier at dei har meldt seg ut av partiet dei er valde inn frå? Dei vil vera 1) uavhengige eller 2) del av ei anna partigruppe.

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Valloven § 3-3, første avsnitt:

«Valgbar til fylkestinget og pliktig til å ta imot valg er alle som har stemmerett ved valget og som står innført i folkeregisteret som bosatt i en av kommunene i fylket på valgdagen, og som ikke er utelukket eller fritatt»



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Ta opp igjen sak**

Kan ein krevja å få opp ei sak på sakslista som det tidlegare har blitt fatta eit vedtak i?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

I utgangspunktet ja! Den generelle retten til å få ei sak på sakskartet med 1/3 fleirtal, jf. koml. § 11-3.

Ver obs på forvaltningsloven § 35 om omgjering av vedtak utan klage.

Kan vera regulert i kommunen sitt reglement for folkevalde organ.



# Interpellasjoner – hva er det?

- Interpellasjonsinstituttet kjenner vi fra Stortingets forretningsorden § 68
- En form for forhåndsinnmeldte og grunngitte spørsmål
- Kan ikke erstatte bestemmelsen i kommuneloven om rett til å fremme spørsmål i møtet
- Kommuneloven – ingen bestemmelse om interpellasjoner
- Koml. § 11-2, 4.ledd: Alle medlemmer har rett til å stille spørsmål til lederen i et organ, f.eks. ordføreren



# Interpellasjoner – forts.

- Når er interpellasjonen kun et spørsmål
- Når skal interpellasjonen føre til et vedtak
- Intensjon - å spille opp et tema til kommunestyret
- Utgangspunktet er kommuneloven § 11-3 «innkalling og saksliste»
- Kommunedirektøren har utredningsplikt
- Interpellasjon med forslag til vedtak
- Alle medlemmene bør ha satt seg inn i saken
- Medlemmene har plikt til å stemme, § 8-1, 2. ledd.



# Interpellasjoner – forts.

- Parlamentarismekommuner – forslagsrett etter § 10-9
- Formannskapskommuner – det enkelte medlem har ikke forslagsrett
- Enkeltmedlemmer har ikke rett til å kreve at en sak settes på saklisten
- Står saken på sakslisten som en ren interpellasjon med spørsmål, skal ev. forslag som fremmes anses som «ny sak»
- Forslag til vedtak behandles etter koml. § 11-3, 1. ledd
- Ordfører eller 1/3 av organets medlemmer kan da motsette seg behandling av forslaget til vedtak.
- Denne retten gjelder realitetsvedtak, ikke vedtak om den videre behandlingen
- Kommunestyret selv vurderer om saken er tilstrekkelig forsvarlig utredet





# Interpellasjoner – forts.

## **Eksempel på reglement:**

- Interpellasjoner sendes til ordføreren og kommunens postmottak senest 10 virkedager før møtet - journalføres.
- Settes på saklisten med et eget saksnummer
- Ordfører refererer interpellasjonen ved møtets åpning
- Interpellanten gis inntil 5 min. til å begrunne interpellasjonen
- Ordføreren, eller den han/hun utpeker, besvarer interpellasjonen innenfor en taletid på 5 min.
- Ved eventuelt ordskifte etterpå får bare interpellanten og ordføreren ordet en gang hver, begrenset taletid 3 min. hver.
- Svar på interpellasjonen offentliggjøres i det behandling av interpellasjonen starter.



# Interpellasjoner – forts.

## Konklusjon:

- Vær tydelig på:
  - er interpellasjonen rent faktisk et spørsmål
  - eller: skal «interpellasjonen» føre til et vedtak
- Votering over konkrete forslag bygger på en forutsetning om at alle medlemmene har kunnet sette seg inn i saken og dermed har stemmeplikt, jf. koml. § 8-1, 2. ledd.
- Se også [tolkningsuttalelse fra KMD](#) av 19. august 2021.



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Endre samansetning av eit utval**

Dersom kommunestyret ønsker å endra samansetninga av eit utval, må dette gjerast ved nyval av heile utvalet?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Ja!

Frå kommentarutgåva til kommuneloven: «En eventuell utskifting i valgperioden må imidlertid skje ved fullstendig nyvalg, ikke ved at enkeltmedlemmer skiftes ut ved suppleringsvalg.»



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Digital røysting**

Ved digital røysting, må resultatet visast på storskjerm i sanntid, slik at tilhøyrarar kan sjå dette i sjølve møtet?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Ein bør gjera det ein kan for å gi publikum innblikk der og då.

Frå kommentarutgåva til koml. § 11-9: «[D]et har det vært lagt til grunn som alminnelig regel at avstemning (...) skal skje ved stemmetegn, altså åpent og ikke skriftlig. Dette har vært oppfattet som et prinsipp som ikke kan fravikes (...)»



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Kontrollutvalet**

Vararepresentant til kommunestyret er òg medlem av kontrollutvalet. Er dette lovleg, og kan representanten møta som vara i kommunestyret?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Ja og ja!

Etter koml. § 23-1 skal kontrollutvalet har minst eitt medlem vald blant medlemmene i kommunestyret, så lenge medlemmen ikkje er omfatta av unntaka.



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

**Hvem har tale- og forslagsrett i et folkevalgt organ?**

Utover organets medlemmer.

**Tankar?**

**Forslag til svar**

Kommuneloven § 11-2, første avsnitt: «Folkevalgte organer skal behandle saker og treffe vedtak i møter»

Kommentar til paragrafen: «Karakteristisk for et formelt møte er at det bare er forsamlingens medlemmer som har tale-, forslags- og stemmerett. Andre personar kan etter særskilt vedtak få ordet, men da må dette være klart utskilt fra det alminnelige ordskiftet.»



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## Hvem har tale- og forslagsrett i et folkevalgt organ? Forts.

- Koml. § 5-2, andre avsnitt: «Andre kommunale organer etter denne loven er (...) eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom», jf. bokstav e
- Forskrift om medvirkningsordninger
- Barns rett til medvirkning, jf. barnekonvensjonen art. 12

## Hvordan løses dette rundt om i kommunene?

### Artikkel 12

1. Partene skal garantere et barn som er i stand til å gjøre danne seg egne synspunkter, retten til fritt å gi uttrykk for disse synspunkter i alle forhold som vedrører barnet, og tillegge barnets synspunkter behørig vekt i samsvar med dets alder og modenhet.
2. For dette formål skal barnet særlig gis anledning til å bli hørt i enhver rettslig og administrativ saksbehandling som angår barnet, enten direkte eller gjennom en representant eller et egnet organ, på en måte som er i samsvar med saksbehandlingsreglene i nasjonal rett.



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Vedtaksført organ**

Må 2/3 av medlemmene i eit organ vera til stades for at organet skal vera vedtaksført?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Nei, berre halvparten!

Koml. § 11-9: «For at et folkevalgt organ skal kunne treffe et vedtak, må minst halvparten av medlemmene ha vært til stede under forhandlingene og avgitt stemme i den aktuelle saken.»





# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Trekke ei sak**

Kor kjem det fram at kommunedirektøren (eller andre) ikkje kan trekka ei sak frå sakskartet?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Kommuneloven § 11-3, fjerde avsnitt: «Et folkevalgt organ kan med alminnelig flertall vedta å utsette realitetsbehandlingen av en sak som er oppført på den utsendte sakslisten.»

Saka kan ikkje «trekkast» frå sakslista på anna vis enn dette.



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Endre frå fysisk møte til fjernmøte**

Kan eit møte endrast frå fysisk møte til fjernmøte (eller motsett) etter at innkalling er sendt ut?

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Nei ...

Ikkje direkte regulert ny kommunelov.

KS skriv følgande: «Når møteleder sender ut innkalling til møtet, bør det framgå av innkallingen om dette er et fjernmøte eller et fysisk møte.»



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## Endre frå fysisk møte til fjernmøte

Kan eit møte endrast frå fysisk møte til fjernmøte (eller motsett) etter at innkalling er sendt ut?

**Ålesund kommune** sitt reglement for folkevalde organ:

### 5-5 FJERNMØTE

- a) I møte 15. oktober 2020 har kommunestyret sjølv vedteke adgang til å holde fjernmøter (sak 170/20, jf. kommunelova §[11-7](#)).
- b) Følgande personar kan avgjere at eit møte skal avviklast som fjernmøte:
  - Kommuneeoverlege/ krisestab til dømes ved uavklart smittesituasjon
  - Ordførar / møteleiar når innhald i møtet er av ein slik karakter at fjernmøte er formålsteneleg (til dømes orienteringar)
- c) Det er ikkje anledning til å delta digitalt når det er kalla inn til fysisk møte.
- d) Sjølv om medlemmar vel å sitje saman fysisk, er møtet fortsatt eit fjernmøte etter lova.
- e) Etter at innkalling er sendt ut, av omsyn til innbyggjarane (jf. kommunelova §§ [11-3](#) og [11-5](#) om innkalling og møteoffentlegheit), kan ein ikkje endre frå fysisk møte til fjernmøte eller omvendt, med mindre smittesituasjonen krev slikt tiltak.
- f) Fjernmøte tydar at medlemmane ikkje sit i same lokale, men at dei ved tekniske hjelpemiddel likevel kan sjå, høyre og kommunisere med kvarandre.
- g) Krava som elles gjeld for møte, gjeld også for fjernmøte (jf. punkt 5-15, «møteskikk»).
- h) Eit møte som skal lukkast etter kommunelova § [11-5](#) andre ledd, kan ikkje haldast som fjernmøte, med mindre dette er felt ned i forskrift.



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

## **Permisjon – kommunestyre og formannskap**

Kommunestyremedlem som er 1. vara til formannskapet får permisjon, og 1. vara til kommunestyret blir kalla inn fast. Kan varamedlemmen som no møter fast i kommunestyret, òg veljast som varamedlem til formannskapet? (Alle dei andre kommunestyremedlemmene frå det aktuelle partiet er allereie medlemmer eller varamedlemmer av formannskapet.)

## **Tankar?**

## **Forslag til svar**

Berre medlemmer av kommunestyret kan veljast til formannskapet, jf. koml. § 5-6.

Varamedlemmen som møter fast i kommunestyret kan ikkje bli sett på som eit fast medlem, då høvde til å velja settemedlem eksplisitt ikkje gjeld ved permisjonar frå kommunestyret, jf. § 7-10. Varaplassen til formannskapet må derfor bli ståande tom.



# Ny kommunelov – Nye spørsmål

**Takk for oss!**